

Inicijativa ALAC broj 3:

TS je inicirala da JP Beogradske elektrane na svojoj internet stranici objave cene usluga i detalje u vezi sa podnošenjem zahteva za intervencije na kućnim instalacijama (ispuštanje vode iz sistema za grejanje, zamena ventila i slično) i rokove za pružanje usluga. U dopisu je JP takođe pozvano da sprovede kontrolu zbog sumnji da se dešavaju zloupotrebe na štetu JP i da utvrdi mere kako bi se sprečile zloupotrebe.

ALAC slučaj:

Anonimni građanin obratio se 7. novembra 2016. godine Antikorupcijskom savetovalištu i ukazao na pojavu koju je označio kao "razrađeni koruptivni mehanizam" u Beogradskim elektranama.

Tokom leta, u vreme pre početka sezone grejanja, želeo je da promeni ventile na radijatorima. Kako bi to uradio, bilo je potrebno da radnici Beogradskih elektrana ispuste vodu iz sistema grejanja u podstanici u zgradi u kojoj živi..

Građanin je pozvao centralu Beogradskih elektrana (objedinjeni pozivni centar), jedini kontakt broj dostupan na sajtu JP, i kazao o čemu je reč. Dobio je informaciju da će biti potrebno da "podnese zahtev", ali je za detalj upućen na toplanu u njegovom delu grada. Dobio je broj telefona toplane. Kada je taj broj i rekao o čemu je reč, osoba koja se javila tražila je njegov kontakt telefon i rekla da će mu se neko javiti. Ubrzo mu se zaista, sa mobilnog broja telefona, javila druga osoba koja se predstavila kao majstor iz toplane i dogovorila se sa njim kog dana treba ispustiti vodu iz sistema. Na pitanje da li je potrebno podneti zahtev, da li se usluga plaća, da li se plaća na blagajni, majstor je odgovorio da bi, ako se "to radi na taj način" procedura trajala, da bi troškovi bili dvostruko veći, ali je ovako "u dogovoru između njih dvojice i uz diskreciju" sve mnogo brže, i koštaće upola manje, ali neće dobiti račun.

Građanin je prihvatio da na ovaj način dobije uslugu, što je i učinjeno. S obzirom da građaninu ni u jednom trenutku nije pružena mogućnost da uslugu dobije na propisan način, niti mu je predloženo kakva je pravilna procedura, koji su stvarni troškovi (informacija o tome ne postoji čak ni na sajtu Beogradskih elektrana), on sumnja da je reč o dugogodišnjoj dobro razrađenoj koruptivnoj praksi, kojom se ostvaruje dobit za zaposlene u JP, a nanosi šteta JP.

Građanin nije želeo da kaže o kojoj toplani je konkretno reč, navodeći da ne želi da prijavljuje "konkretne majstore", već da ukaže na koruptivni sistem i pozove nas da posredujemo u eliminisanju ovog sistema, odnosno sistemskom rešavanju problema.

TS je utvrdila da na sajtu Beogradskih elektrana zaista ne postoje podaci o uslugama ove vrste, rokovima, cenama i procedurama za dobijanje usluga (način i mestio podnošenja zahteva), kao ni bilo kakvi drugi kontakti . Jedina napomena nalazi se u rubrici "Pitanja i odgovori" gde se u vezi sa zamenom radijatori navodi da „Beogradske elektrane nijednu uslugu ne naplaćuju na licu mesta, već izdavanjem računa koji se plaća u bankama ili pošti“.

TS je zbog toga uputila inicijativu JP Beogradske elektrane (direktoru i nadzornom odboru) da na svom sajtu, na vidnom mestu, objave podatke o uslugama koje pružaju, rokovima i cenama, upozorenje o ispravnim procedurama, te da sprovedu kontrolu, identifikuju potencijalne koruptivne mehanizme i sprovedu mere koje treba da spreče ovu pojavu.

Prilog: Dopis upućen JP Beogradske elektrane

**Јавно комунално предузеће
„Београдске електране“**Савски насип 11
Нови Београд

директор Горан Алексић

info@beoelektrane.rs

Поштовани г. Алексић,

Антикорупцијском саветовалишту организације Транспарентност Србија обратио се грађанин који је указао на појаву коју је означио као "разрађени коруптивни механизам" у Београдским електранама. Због тога Вам се обраћамо са иницијативом да предузмете мере из своје надлежности како би се спречила појава која је описана и како би се спречило да се на тај начин наноси штета ЈКП Београдске електране.

Грађанин је навео да је током лета 2016. године, у време пре почетка грејне сезоне, желео је да промени вентиле на радијаторима у свом стану. Како би то учинио, било је потребно да се испусти вода из система грејања у подстаници у згради у којој живи..

Грађанин је позвао централу Београдских електрана (обједињени позивни центар), једини контакт број доступан на сајту ЈП, и описао каква му је интервенција потребна. Добио је информацију да ће морати да "поднесе захтев", али је за детаље упућен на топлану у његовом делу града и добио је број телефона топлане. Када је позвао тај број и рекао о чему је реч, особа која се јавила тражила је његов контакт телефон и рекла да ће му се неко јавити. Убрзо му се заиста, са мобилног броја телефона, јавила друга особа која се представила као мајстор из топлане и договорила се са њим ког дана треба испустити воду из система. На питање да ли је потребно поднети захтев, да ли се услуга плаћа, да ли се плаћа на благајни, мајстор је одговорио да би, ако се "то ради на тај начин" процедура трајала, да би трошкови били двоструко већи, али је овако "у договору између њих двојице и уз дискрецију" све много брже, и коштаће упола мање, али неће добити рачун.

Грађанин је, с обзиром на то да му се журило, а није му речено колико би регуларна процедура трајала, прихватио да на овај начин добије услугу, што је и учињено. С обзиром да грађанину ни у једном тренутку није пружена могућност да услугу добије на прописан начин, нити му је предочено каква је правилна процедура, који су стварни трошкови (информација о томе не постоји чак ни на сајту Београдских електрана) и рокови, он сумња да је реч о дугогодишњој добро разрађеној коруптивној пракси, којом се остварује добит за запослене у ЈП, а наноси штета ЈП. Ово посебно због тога што је, када је на Фејсбуку написао шта му се десило, више особа испричало да су имали исто искуство и да су, дапаче, били задовољни овим неформалним интервенцијама.

Грађанин није желео да каже о којој топлани је конкретно реч, наводећи да не жели да пријављује "конкретне мајсторе", већ да укаже на коруптивни системи и позове Транспарентност Србија да посредујемо у елиминисању овог система, односно системском решавању проблема.

ТС је утврдила да на сајту Београдских електрана заиста не постоје подаци о услугама ове врсте, роковима, ценама и процедурама за добијање услуга (начин и местио подношења захтева), као ни било какви други контакти . Једина напомена налази се у рубрици "Питања и оговори" где се у вези са заменом радијатори наводи да „Београдске електране ниједну услугу не наплаћују на лицу места, већ издавањем рачуна који се плаћа у банкама или пошти“.

ТС Вас због тога позива да покренете процедуру како би ЈКП Београдске електране на свом сајту, на видном месту, објавиле податке о услугама ове врсте које пружају, роковима и ценама, упозорење о исправним процедурама. Уједно Вас позивамо да иницирате спровођење контролу, да се идентификују потенцијални коруптивни механизми и спроведу мере које треба да спрече ову појаву.

У Београду,

дана 26. децембра 2016. године

За организацију Транспарентност - Србија:

Раде Ђурић